

ABRAHAMAS MASLOW
(1908–1970)

Žymus amerikiečių psichologas, vienas iš pagrindinių humanistinės psichologijos judėjimo kūrėjų ir teoretikų, taip pat daug prisidėjęs prie transpersonalinės psichologijos atsiradimo, A. Maslow gimė 1908 m. balandžio 1 d. Bruklina, Niujorke. Mokslinius laipsnius gavo Viskonsino universitete, kur tyrinėjo primatų elgesį. 1937–1951 m. dirbo Bruklino koledže, 1951–1969 m. – Brendis (Masačiūsetas) universiteto profesorius. Buvo vienas Asociacijos už humanistinę psichologiją ir „Humanistinės psichologijos žurnalo“ steigėjų. Mirė 1970 m. birželio 8 d. ištikus širdies infarktui.

Pagrindiniai A. Maslow darbai skirti psichologiškai sveikos ir dvasiškai brandžios asmenybės tyrimui. Jis yra sukūręs asmenybės poreikių hierarchijos modelį: fiziologiniai, saugumo, meilės, pagarbos ir savęs aktualizavimo (žmogaus siekimo būti tuo, kuo jis gali tapti) poreikiai. A. Maslow pasiūlė save aktualizuojančios, o vėliau ir save transcenduojančios asmenybės teoriją. Svarbiu tokios asmenybės bruožu laikė „kulminacinių potyrių“ (peak experience) – kraštutinės palaimos būsenų – išgyvenimą.

Pagrindiniai A. Maslow veikalai: „Motivation and Personality“ (1954), „New Knowledge in Human Values“ (red., 1959), „Toward a Psychology of Being“ (1962), „Religion, Values, and Peak-experiences“ (1964), „The Psychology of Science“ (1966), „The Farther Reaches of Human Nature“ (1971). Lietuvių kalba spausdintas A. Maslow straipsnis „Psichologijos duomenys ir vertybių teorija“ („Gėrio kontūrai“, Vilnius: Mintis, 1989).

Žurnale spausdinamas straipsnis „Z teorija“ parašytas paskutiniais gyvenimo metais.

Z teorija

ABRAHAMAS MASLOW

Pastaruoju metu aš vis labiau įsitikinu, jog pravartu skirti dvi saviraiškininkų (self-actualizing people) grupes (ar dar geriau rūšis): neabejotinai sveikų, bet menkos transcendentinės patirties (arba ir visai be jos), ir tų, kurių transcendentiniai potyriai buvo reikšmingi ir netgi svarbiausi. Pirmosios sveikatos rūšies pavyzdys, man regis, yra Eleonora Roosevelt ir turbūt Trumanas bei